

Mojmír Grygar: Kafkův předobraz prezidentských voleb

 prvnizpravy.cz/zpravy/politika/mojmir-grygar-kafkuv-predobraz-prezidentskych-voleb

Světová proslulost Franze Kafky je dána tím, že v podobě metaforických příběhů předvídal potíže, dramata a noční můry, které zachvátí lidstvo po velkých masakrech dvou světových válek.

Mojmír Grygar

19. ledna 2023 - 02:20

Dnes, kdy u nás propuká zvláštní davové šílenství, které odstartovala prezidentská volební kampaň, je dobré připomenout jednu pozoruhodnou scénu z Kafkova románu Nezvěstný, známého také pod titulem Amerika. Hlavní postavou příběhu je „sedmnáctiletý Karel Rossman, kterého chudáci rodiče poslali do Ameriky, protože ho svedla služka a měla s ním dítě“, píše Mojmír Grygar v komentáři pro [Prvnizpravy.cz](https://prvnizpravy.cz).

V jedné kapitole románu sledujeme Karla, jak se v New Yorku dívá z balkonu dolů do ulice, kde se odehrává podivné sročení davu. Dovídáme se, že jde o volební boj, který má rozhodnout, kdo obsadí křeslo městského soudce. Z dlouhého popisu toho, co Karla překvapilo, zarazilo a co si nedovedl vysvětlit, ocitují několik vět.

„V tom sem zdáli v poryvech z ulice zahlaholily trumpety a bubny. Jednotlivé výkřiky mnoha lidí se brzy spojily do obecného křiku... Mladí muži velkými kroky pochodují, rozpřahují paže, zvedají čapky... V širokých řadách vstoupili do světla trubači a bubeníci... Mezitím se dole za hudebníky objevila hlavní část průvodu. Na ramenou obřího muže seděl pán, v té výši nebylo z něho vidět nic než matně probleskující pleš, nad kterou držel ve stálém pozdravu vysoko zdvižený cylindr... Jednotlivci, důmyslně ve shromáždění rozmístění, měli automobilové svítily a jejich neobyčejně silným světlem přejížděli po domech obou stran ulice... Kandidát, jenž se na ramenou svého muže několikrát pokusil postavit a několikrát zas do svého sedla spadl, pronesl krátkou řeč, mávaje bleskurychle ze strany na stranu cylindrem... Mezi jednotlivými balkony vedli lidé politické spory v rozčilení ještě umocněném pokročilou hodinou“. Z balkonů vylézali spoře oblečení lidé, „nehlídané děti nebezpečně šplhaly kolem dokola po obrubách balkonů a vylézaly ve stále větším počtu z nitra temných pokojů“. Když rozčilený křik nestačil, začali lidé po sobě házet všemi možnými předměty, „které někdy zasáhly cíl, většinou však spadly na ulici, kde nejednou vyvolaly zuřivý ryk... Dav na ulici, zjevně na to vycvičený, zaburácel vzhůru... svůj stranický zpěv – ve světle automobilových svítilen bylo vidět doširoka otevřená ústa každého jednotlivce...“

Stojí za to připomenout, že Václav Havel, velký obdivovatel Ameriky, nepovažoval za vhodné napodobit americký způsob prezidentských voleb; argumentoval tím, že tato praxe nemá v naší politické kultuře obdobu. Měl pravdu, ale naše veřejnost si snadno pomohla – napojila se na tradici sportovního fandění, která má u nás hluboké kořeny a dokáže i blízké lidi dokonale rozhádat a rozdělit. Fanatismus tohoto postoje nepotřebuje žádné rozumné důvody, rozhoduje emoce, často nahodilá, závislá na povrchním dojmu. Havel také varoval před tím, že se bude vhodná osoba hledat spíše mimo politiku, mezi lidmi z univerzit, z vědeckých ústavů nebo z profesí, která jsou ve středu veřejné pozornosti. Připomeňme volání davu: „Hašek na Hrad!“ nebo si položíme otázku, zda by se Reagan stal prezidentem nebo Schwarzenegger guvernérem Kalifornie, kdyby se již předtím nestali populárními jako herci.

Pro demokratickou volbu je však v každém případě zničitelná, zvrhá-li se v pouliční merendu, jak ji zachytil Kafka v americkém dobrodružství pražského mládence. Myslím, že k tomu nemáme daleko, dodává Mojmír Grygar.

(rp,prvnizpravy.cz,foto:arch.)

Líbil se Vám tento článek?
Nezávislost naší redakce můžete podpořit peněžitým darem převodem na účet

Pro platby ze zahraničí: IBANCZ5601000000438974200277
BIC / SWIFT kódKOMBCZPPXXX

Děkujeme, že nás podporujete!

Tisk stránky **Doporučit stránku**